

SCIENCE BASED EVIDENCE VOOR GEZONDHEIDSBEVORDERING

Deze bundel bevat een overzicht van plaatsen waar je wetenschappelijk onderbouwde informatie kunt vinden over gezondheidsbevordering

VLAAMS INSTITUUT
**GEZOND
LEVEN**

BRONNEN MET CIJFERGEGEVENS

Onderstaande lijst geeft je een overzicht van bronnen waar je cijfers kunt vinden over het gezondheidsprobleem dat je wilt aanpakken en de determinanten ervan.

BRON	Uitleg bron	Soort info	Info en links	Tips
GHO	<p>Wat? Global Health Observatorium. De WHO (World Health Organisation) geeft vergelijkbare cijfers over verschillende gezondheids- en gezondheidsgerelateerde indicatoren in verschillende landen en regio's in de wereld op verschillende tijdstippen weer.</p> <p>Manier van weergave? Datavisualisatie-dashboards met interactieve kaarten, tabellen en grafieken die te downloaden zijn als excel-bestand.</p>	Cijfers over de hele wereld, ook vergelijking tussen landen en regio's	<p>http://apps.who.int/gho/data/node.sdg.tp-1?lang=en</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologische data (nl. levensverwachting, mortaliteit, gezonde levensjaren, ...) - Equity (dekkingsgraad gezondheidsinterventies vergelijken tussen hogere en lagere SES) - Gezondheids- en gezondheidsgerelateerde indicatoren (verbonden aan de ontwikkelingsdoelstellingen van de WHO) 	
ECHI	<p>Wat? European Core Health Indicators. De Europese Commissie heeft vergelijkbare cijfers rond gezondheid en gezondheidsgerelateerde gedrag, ziekte en gezondheidszorgstelsels. Binnen lidstaten van EU worden de indicatoren op eenzelfde manier gedefinieerd, verzameld en gebruikt.</p> <p>Manier van weergave? Via de EHCI-datatool kun je de gezondheids- en gezondheidsgerelateerde indicatoren aanduiden en deze op een grafiek uittekenen voor verschillende landen en verschillende</p>	Cijfers Europa, ook vergelijking tussen landen en regio's	<p>http://ec.europa.eu/health/indicators/echi/list/index_en.htm (lijst met alle 60 relatief vergelijkbare indicatoren van de ECHI: European Core Health Indicators¹)</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demografische en socio-economische factoren-indicatoren - Gezondheidsstatus-indicatoren (o.a. epidemiologie, maar ook breder) - Gezondheidsdeterminanten-indicatoren - Gezondheidsinterventies/gezondheidsdiensten-indicatoren 	+ iets meer keuze om zelf grafieken samen te stellen dan bij GHO. vb. variëren in jaartal etc.

¹ Indicatoren gekozen om te meten en monitoren of de Europese doelstellingen omtrent gezondheid behaald worden.

	jaartallen. Ook een weergave op een landkaart of in een tabel is mogelijk.			
Eurostat	<p>Wat? Het statistiekbureau van de Europese Commissie verzamelt gegevens over een groot aantal thema's (gaande van energieprijzen tot gegevens over de bevolking). Onder het algemene thema 'population and social conditions' vind je ook de rubriek 'health'.</p> <p>Manier van weergave? Voornamelijk in tabellen, maar af en toe ook interactieve formats.</p>	Cijfers Europa, ook vergelijking tussen landen en regio's	<p>http://ec.europa.eu/eurostat/data/database (lijst met verzamelde gegevens, ook niet-gezondheidsgerelateerde indicatoren inbegrepen)</p> <p>Soort informatie over gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologie en gezondheidsstatus (morbiditeit, sterkte, levensverwachting, doodsoorzaken etc.) - Gezondheidsdeterminanten nl. gezondheidsgerelateerd gedrag (vb. consumptie alcohol, tabak en groenten en fruit) - Organisatie van gezondheidszorg (uitgaven, middelen, acties ... voor gezondheidszorg) 	- Drogere manier van weergave (veel in Excel-tabellen) en minder interactief
Statbel	<p>Wat? Het statistiekbureau van de Belgische overheid verzamelt gegevens over een groot aantal thema's (gaande van energieprijzen tot structuur van de bevolking). Onder het algemene thema 'bevolking' vind je de rubriek 'sterfte, levensverwachting en doodsoorzaken' die na enkele muisklikken Belgische, maar ook Vlaamse cijfers hieromtrent weergeeft.</p> <p>Manier van weergave? De cijfers worden weergegeven in Excel-tabellen.</p>	Cijfers België, ook vergelijking tussen regio's	<p>https://statbel.fgov.be/nl (lijst met verzamelde gegevens, ook niet-gezondheidsgerelateerde indicatoren inbegrepen)</p> <p>Soort informatie over gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologie (Sterfte, levensverwachting en doodsoorzaken) - Demografische en socio-economische factoren-indicatoren (vb. structuur van bevolking volgens leeftijd, geboorteland, ...) 	<p>- Drogere manier van weergave (in Excel tabellen) en niet interactief</p> <p>+ Wel vergelijking tussen Belgische regio's mogelijk (vb. de 3 gewesten)</p> <p>+ Trends voorspellen mogelijk (tot 2060)</p>
HIS (= gezondheids-enquête WIV)	<p>Wat? Health Interview Survey. Een doelstelling van de HIS is om de prevalentie en de verdeling van gezondheidsindicatoren in de Belgische samenleving te meten. De survey gaat over 6 gezondheidsthema's. Deze thema's worden opgedeeld in verschillende modules (vb. roken) waaronder verschillende indicatoren horen.</p>	Cijfers België, ook vergelijking tussen regio's	<p>https://hisia.wiv-isp.be/SitePages/Procedure.aspx (lijst met verzamelde gegevens, voor de concrete indicatoren moet je klikken op één van de 6 thema's en vervolgens op een module, hierna kan je indicatoren kiezen).</p> <p>Onder deze algemene gezondheidsthema's vind je subthema's (vb. alcoholconsumptie) en indicatoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezondheid en welzijn - Gezondheidsdeterminanten en leefstijl 	- Laatste gegevens dateren van 2013

	<p>Manier van weergave? De cijfers worden in een SAS²-format weergegeven. Per indicator is het mogelijk om jaartallen, geografische locaties en max. twee andere parameters (vb. geslacht) te vergelijken. Door het interactieve format kan je dus zelf gemakkelijk je eigen tabellen opmaken.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheid en sociale diensten - Fysieke en sociale omgeving - preventie - Levensverwachting 	
<p>Agentschap Zorg & Gezondheid</p>	<p>Wat? Agentschap Zorg & Gezondheid houdt voor Vlaanderen bepaalde cijfers rond gezondheid en gezondheidszorg bij. De gezondheidscijfers werden vaak verzameld en weergegeven in één van bovenstaande bronnen. Uniek is wel dat ze cijfers over de gezondheidszorg in Vlaanderen weergeven.</p> <p>Manier van weergave? Geven vooral zelf geanalyseerde data weer in de vorm van grafieken. De Excel-tabellen met data die erachter zitten, zijn vaak ook te downloaden (onder grafiek). Vaak zijn de cijfers afkomstig van bronnen, zoals WIV gezondheidsenquête, die hier ook vermeld worden.</p>	<p>Vlaamse Cijfers</p>	<p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/cijfers (</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologische indicatoren (vb. morbiditeit) - Gezondheids- en gezondheidsgerelateerde indicatoren, zoals leefstijl - Indicatoren over de organisatie van de gezondheidszorg: nl. aanbod en capaciteit van gezondheidszorg in Vlaanderen 	<ul style="list-style-type: none"> - Site niet zeer duidelijk opgebouwd. Vergt dus enig zoekwerk voor je vindt wat je zoekt. + Biedt een overzicht van het Vlaamse zorglandschap
<p>Gezondheids-indicatoren Brussels Gewest</p>	<p>Wat? Het observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad geeft een overzicht van de gezondheid van de Brusselse bevolking overheen een periode van meer dan 15 jaar.</p> <p>Manier van weergave? Het Observatorium publiceert (deel)rapporten waarin de belangrijkste bevinden worden uitgeschreven en in grafieken weergegeven. Vaak zijn de cijfers afkomstig van bronnen, zoals WIV gezondheidsenquête, die hier ook vermeld worden.</p>	<p>Cijfers Brussels Gewest</p>	<p>http://www.ccc-ggc.brussels/fr/node/2784</p> <p>Soort informatie over gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologie (Sterfte, levensverwachting en doodsoorzaken) - Demografische en socio-economische factoren-indicatoren (vb. structuur van bevolking volgens leeftijd, geboorteland, ...) - Determinanten van gezondheid - Indicatoren over de organisatie van de gezondheidszorg: nl. aanbod en capaciteit van gezondheidszorg in Vlaanderen en - Levensloop 	
<p>VRIND</p>	<p>Wat? Vlaamse Regionale Indicatoren. De studiedienst van de Vlaamse Overheid verzamelt en bundelt cijfers over de situatie in</p>	<p>Vlaamse cijfers</p>	<p>http://www.statistiekvlaanderen.be/vrind-2017 (link naar de publicatie, onderaan staan de</p>	

² SAS is statistisch programma, waarmee je gemakkelijk kruistabellen kunt maken. De software hoeft je niet te hebben om aan de cijfers te komen.

	<p>Vlaanderen³. Onder de cluster 'welzijn' worden ook de thema's 'zorg' en 'gezondheid' opgenomen. Zelf verzamelen zij geen gegevens, maar ze bundelen cijfers van verschillende bronnen tot 1 geheel.</p> <p>Manier van weergave? De VRIND publiceert een grootschalig rapport waarin de belangrijkste bevindingen worden uitgeschreven en in grafieken weergegeven.</p>		<p>verschillende onderdelen en is het mogelijk om enkel de cluster 'welzijn' aan te duiden).</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologische gegevens (oa. mortaliteit en morbiditeit) - Gezondheidsstatus (vb. aantal gevallen HIV) - Gezondheidsgerelateerd gedrag (vb. consumptie van fruit) gelinkt aan de gezondheidsdoelstellingen - Organisatie van gezondheidszorg (onder rubriek 'zorg'). 	
VLESP	<p>Wat? Epidemiologisch rapport. Het Vlaams Expertisecentrum suïcidepreventie plaatst de Vlaamse cijfers rond geestelijke gezondheidsproblemen en suïcide tegenover regionale, nationale en internationale context. Zelf verzamelen zij geen gegevens, maar bundelen cijfers van verschillende bronnen tot 1 geheel.</p> <p>Manier van weergave? Het VLESP publiceert een rapport waarin de belangrijkste bevindingen worden uitgeschreven en in grafieken weergegeven.</p>	<p>Vlaamse cijfers, vergeleken met andere regio's en de (inter-) nationale context</p>	<p>https://www.vlesp.be/assets/pdf/epidemiologisch-rapport-2017-nl-114457.pdf</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologische gegevens rond geestelijke gezondheid en suïcide (voorkomen van...) - Gelinkt aan sociodemografische kenmerken (vb. geslacht, opleidingsniveau, ...) 	
Geopunt Vlaanderen	<p>Wat? website van de Vlaamse overheid die op een toegankelijke manier geografische informatie weergeeft. Deze informatie gaat verder dan enkel gezondheidsgerelateerde informatie, maar bevat ook informatie over leefomgeving (vb. geluidsbelasting door het verkeer) en info over de organisatie van de gezondheidszorg.</p> <p>Manier van weergave? Op een interactieve kaart van Vlaanderen (waarop ingezoomd kan worden) kan informatie over de organisatie van de gezondheidszorg worden geplaatst (vb. aantal ziekenhuizen)</p>	<p>Vlaamse en lokale cijfers (afhankelijk van zoom)</p>	<p>http://www.geopunt.be/ (rechts een lijst met alle mogelijke informatie die op de kaart kan gezet worden)</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisatie van de gezondheidszorg in Vlaanderen: onder welzijn, gezondheid en gezin is er een rubriek 'gezondheid en zorg' - Leefomgeving-variabelen die invloed kunnen hebben op gezondheid (vb. geluidsoverlast). 	

³ Dit om te monitoren en te meten of het gevoerde beleid invloed heeft op de bevolking.

<p>Gezond Leven indicatoren-bevraging</p>	<p>Wat? Elke 3 jaar publiceert Gezond Leven een rapport waarin het gezondheidsbeleid in scholen, bedrijven en lokale besturen wordt beschreven. Cijfers over het gevoerde beleid rond informeren en sensibiliseren, het reglement, het aanbod en de zorg en begeleiding worden weergegeven. Dit als indicatoren voor de leefomgeving die een invloed uitoefent op gezondheid en gezondheidsgerelateerd gedrag.</p> <p>Manier van weergave? Het Gezond Leven publiceert een rapport waarin de belangrijkste bevindingen worden uitgeschreven en in grafieken weergegeven.</p>	<p>Vlaamse cijfers</p>	<p>https://www.gezondleven.be/themas/gezondheidsbevordering/cijfers</p> <p>Soort informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leefomgeving-variabelen die invloed kunnen hebben op gezondheid of gezondheidsgerelateerd gedrag (vb. aanwezigheid frisdrankautomaten) in 3 contexten nl. school, het werk en het lokaal bestuur 	
<p>Preventieve gezondheidscijfers voor jouw lokaal beleid 2020 - 2025</p>	<p>Wat? Gezond leven maakte een overzicht van allerhande cijfers die nodig zijn om op lokaal niveau te werken vanuit verschillende beleidsdomeinen aan preventieve gezondheid.</p> <p>Manier van weergave? De publicatie omvat geen beschrijving van de data, maar bestaat uit een lijst per thema's (vb. ziekte, verkeersveiligheid, ...) waarbij diverse bronnen (vb. gemeentemonitor) en indicatoren (vb. %fijn stof) beschreven staan.</p>	<p>Vlaamse en lokale gezondheidscijfers</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alle bronnen waar je Vlaamse en lokale gezondheidscijfers kan raadplegen met daarbij telkens een uitleg over wat elk cijfer betekent en hoe je hiermee aan de slag kan. - websites met betrouwbare cijfers over luchtkwaliteit, de kwaliteit van de publieke ruimte, medische consumptie, prevalentie van diabetes, beweging en sedentair gedrag, alcohol en druggebruik, ... - geordend volgens beleidsdomein met daarbij telkens ook een verwijzing naar één of meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's - Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties. - te gebruiken bij de opmaak van een externe omgevingsanalyse en als instrument om het lokale draagvlak voor preventieve gezondheid verder te vergroten. <p>https://www.gezondleven.be/nieuws/preventieve-gezondheidscijfers-voor-lokale-besturen</p>	
<p>Voedselconsumptiepeiling WIV</p>	<p>Wat? HET WIV bevraagde in 2004 en 2014 een representatief staal van Belgen over gezondheidsgerelateerd gedrag (specifiek rond voeding, beweging en sedentair gedrag).</p>	<p>Cijfers België</p>	<p>https://fcs.wiv-isp.be/nl/SitePages/Resultaten.aspx?WikiPageMode=Edit&InitialTabId= Ribbon.EditingTools.CPEditTab&VisibilityContext=WSSWikiPage (link naar pagina met resultaten)</p>	<p>+ ook attitudes bevraagd</p>

	Manier van weergave? Het WIV publiceert een rapport waarin de belangrijkste bevindingen worden uitgeschreven en in grafieken weergegeven.		Soort informatie <ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidsstatus - Gezondheidsgerelateerd gedrag (vb. leefstijl, eetgewoontes, ...) - Gelinkt aan sociodemografische kenmerken 	
HBSC (deel UGent)	Wat? Health behavior of School-Aged Children. Studie onder leiding van WHO, waarvan UGent de studie in Vlaanderen leidt. Vierjaarlijks wordt een representatief staal van schoolgaande jongeren bevroegd over gezondheidsgerelateerde attitudes en gedragingen. Manier van weergave? Op de site staat zowel de link naar de internationale publicaties, als meer informatie over de cijfers uit de Vlaamse studie, vervat in bondige factsheets.	Vlaamse cijfers, maar ook internationale cijfers (zie internationale rapporten)	http://www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be/materialen/ (link naar websitepagina met zowel internationale als Vlaamse cijfers) Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidsstatus - Gezondheidsgerelateerd gedrag (leefstijl) - Gedragsgerelateerde variabelen zoals attitude - Gelinkt aan sociodemografische kenmerken (onderwijsvorm, geslacht, ...) 	+ ook attitudes bevroegd
VAD leerlingenbevroeding	Wat? De leerlingenbevroeding van VAD onderzoekt op schoolniveau en op Vlaams niveau het middelengebruik (tabak, alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gokken en gamen) binnen de leefwereld van jongeren. De vragenlijst gaat in op de frequentie en hoeveelheid van het eigen gebruik, motivaties, de attitude van vrienden, het gebruik van vrienden en de beschikbaarheid van middelen, maar ook over hun ervaringen met het beleid op school. Manier van weergave? VAD publiceert jaarlijks een rapport waarin de belangrijkste bevindingen worden uitgeschreven en in grafieken worden weergegeven.	Vlaamse cijfers	http://www.vad.be/onderzoek/vad-leerlingenbevroeding (link naar syntheserapport onderaan de pagina) Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidsgerelateerd gedrag nl. middelengebruik - Gedragsgerelateerde variabelen zoals attitude, motivatie, sociale invloeden - Ervaring over het gezondheidsbeleid op school (= leefomgevingsvariabele) 	
Bevolkingsonderzoeken	Wat? Centrum voor Kankeropsporing (CVKO) houdt cijfers bij over de responsgraad en dekkingsgraad van screenings en gevoerde bevolkingsonderzoeken naar diverse soorten kankers bij.	Lokale cijfers, vergelijking tussen regio's mogelijk	http://bevolkingsonderzoek.incijfers.be/jive?cat_op_en_code=bk_extern (link naar interactief dashboard) Soort informatie:	+ Interessant voor Logo's omdat cijfers per Logoregio kunnen

	<p>Vergelijken tussen verschillende regio's (oa. Logo-regio's) is mogelijk</p> <p>Manier van weergave? Via een interactief dashboard kunnen grafieken en kaarten worden weergegeven van verschillende indicatoren. Dit voor verschillende regio's en jaartallen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidsgerelateerd gedrag (nl. deelname aan bevolkingsonderzoeken) - Organisatie van de gezondheidszorg (nl. cijfers over dekkingsgraad en responsgraad van verschillende kankeronderzoeken en screenings) 	<p>worden weergegeven</p>
--	---	--	---	---------------------------

DATABANKEN VOOR WETENSCHAPPELIJKE LITERATUUR

We bespreken hier enkel databanken die gratis toegankelijk zijn via internet.
Voor uitgebreid wetenschappelijk onderzoek kan dit te beperkt zijn.

BRON	Uitleg bron	Soort info	Info en links	Tips
Pubmed	<p>PubMed is een via het internet vrij (gratis) toegankelijke zoekrobot die de MEDLINE-databank met referenties naar medisch wetenschappelijke artikelen ontsluit. Medline bevat uitsluitend tijdschriftenartikels; boeken en rapporten worden niet opgenomen.</p>	Wetenschappelijke tijdschrift-artikelen.	<p>http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/</p> <p>Artikels uit biomedische en aanverwante disciplines (m.a.w. niet uitsluitend over gezondheids promotie)</p>	<p>° Online handleidingen vindt u oa via de pubmed website zelf</p> <p>° u kan uw zoekvraag/vragen bewaren en u laten attenderen telkens een nieuwe referentie verschijnt die aan uw zoekvraag voldoet. Hiervoor moet u zich registreren (is gratis)</p> <p>° u kan heel gedetailleerde zoekvragen opmaken door uw vraag op te delen in verschillende deelvragen, die apart te stellen (via advanced search) en ze dan te combineren met 'AND'</p>
Google Scholar	<p>Hierin zoekt u net zo makkelijk als in de 'gewone' Google, terwijl specifiek naar wetenschappelijke literatuur wordt gezocht. Zo wordt voorkomen dat u veel te veel irrelevante zoekresultaten krijgt en/of resultaten uit onbetrouwbare bronnen.</p> <p>Opgelet: u zoekt niet in een databank, maar op het hele internet</p>	Artikelen, proefschriften, boeken, samenvattingen	<p>https://scholar.google.be/</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemakkelijke zoekmanier, gewend zo te zoeken - Zoekt breed maar enkel in wetenschappelijke literatuur MAAR - Niet zo geschikt voor uitgebreide zoekacties (geen trefwoorden en uitgebreide zoekopdrachten moeten in één keer ingegeven worden) - resultaat is niet te reproduceren 	<p>* Volledige tekst vinden: Google Scholar geeft dikwijls gratis toegang tot full-tekst van een artikel. Hoe kom je hieraan? Plak de titel van het artikel dat je wil in de Google Scholar zoekbalk. Bij de resultaten vind je hoogstwaarschijnlijk als eerste hit het artikel dat je zoekt. Onderaan de beschrijving van het artikel vind je "alle .. versies". Klik hierop en met een beetje geluk vind je een link naar een pdf-bestand van jouw artikel!</p> <p>* Aanverwante artikels vinden: Als je een veelbelovend artikel hebt gevonden, kun je dat als uitgangspunt gebruiken om meer relevante artikelen te vinden. Hoe kom je hieraan? Onder de beschrijving van het artikel vind je "geciteerd door ...". Hieronder staan artikels die jouw veelbelovend artikel citeren. Dit kan je helpen om meer artikels te vinden die over je onderwerp gaan. Oudere referenties vind je via de bibliografie van dat veelbelovende artikel.</p>

NICE Evidence search	Een databank van relevante wetenschappelijke literatuur op het gebied van gezondheid, sociaal werk en volksgezondheid.	Artikelen, rapporten, beleidsdocumenten,...	https://www.evidence.nhs.uk/	Zie meer over NICE bij 'expertisecentra'
-----------------------------	--	---	---	--

DATABANKEN MET OVERZICHTSSTUDIES (REVIEWS)

De meeste tijdschriftartikels doen verslag van 1 interventie, 1 onderzoek, met een beperkt aantal deelnemers, op één plaats,...: je kan die resultaten niet veralgemenen.

REVIEWS daarentegen worden gebruikt om een bepaald onderzoeksgebied overzichtelijk in kaart te brengen. De auteurs geven weer welke informatie er is en welk onderzoek er is gedaan op dit gebied. Hiervoor hebben ze een heleboel artikelen gelezen over dit onderwerp. Een review kan worden gezien als een samenvatting van de stand van zaken binnen een vakgebied.

Er zijn verschillende soorten:

Review

- Maakt een overzicht van de resultaten uit primair onderzoek
- Trekt hieruit besluiten

Systematische review

- Volgt een expliciete en systematische methode
- Geeft een gestandaardiseerde beoordeling
- Geeft een gedetailleerd overzicht van beschreven onderzoeken en van zoektermen en criteria ivm al dan niet opnemen
- Daardoor zijn de conclusies meer valide en betrouwbaar

Meta-analyse

- Is een systematische review
- Die de resultaten van een aantal vergelijkbare onderzoeken bundelt en herberekent

Reviews geven **een betrouwbaar inzicht in een probleem en/of een uitspraak over de effectiviteit** van interventies. Een meta-analyse is betrouwbaarder dan een systematische review, die dan weer betrouwbaarder is dan een review (op voorwaarde dat ze volgens de regels uitgevoerd zijn).

Reviews verschijnen dikwijls (maar niet uitsluitend) als tijdschriftartikel en vind je dus ook terug in bovenstaande bronnen (zo kan u in Pubmed uw zoekvraag zo stellen dat u enkel reviews als resultaat krijgt: gebruik hiervoor de filter 'Article Types', waarin je kan kiezen voor Review, Systematic Review en/of Meta-Analyses).

Ga je **specifiek op zoek naar de effectiviteit van bepaalde interventies (wat werkt?)**, dan kan je beter onderstaande bronnen gebruiken:

BRON	Uitleg bron	Soort info	Info en links	Tips
Health-evidence.org	De Canadese database <u>Health Evidence</u> bevat rondom de 5000 systematische reviews over de effectiviteit van public health interventies . Elke review krijgt een kwaliteitsbeoordeling .	Interventie-onderzoeken (systematische reviews over de effectiviteit van bepaalde interventies)	https://www.healthevidence.org/search De kwaliteitsbeoordelingen geven aan hoe correct de systematische reviews gemaakt zijn: er zijn 3 categorieën: strong, moderate, weak). Een review met beoordeling strong is bijgevolg zeer betrouwbaar!	*Als je je registreert, kan je zoekvragen en resultaten opslaan. *Je kan ook intekenen op attendingmails (rond door jou geselecteerde onderwerpen)

Epistemonikos	Epistemonikos is a collaborative, multilingual database of health evidence . It is the largest source of systematic reviews relevant for health-decision making, and a large source of other types of scientific evidence .	Reviews, samenvattingen	https://www.epistemonikos.org	Doorzoekt oa volgende databanken: Cochrane Database of Systematic Reviews Pubmed EMBASE CINAHL (The Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature) PsycINFO LILACS (The Campbell Collaboration online library JBI Database of Systematic Reviews and Implementation Reports EPPI-Centre Evidence Wordt zeer regelmatig aangevuld!
The Cochrane Library	bestaat uit een verzameling van databases en is de meest uitgebreide bron van hoogwaardige en onafhankelijke informatie over het effect van gezondheidszorginterventies en de waarde van diagnostische tests.	Reviews	http://www.cochranelibrary.com/	Je kan ook zoeken via Cochrane Review Group of via Topic Cochrane Public Health Group http://ph.cochrane.org/finding-public-health-reviews A list of web sites for identifying other Systematic Reviews in Health Promotion and Public Health.
DoPHER	Database of promoting health effectiveness reviews (DoPHER): uit het Verenigd Koninkrijk is specifiek gewijd aan de effectiviteit van gezondheidsbevorderende interventies .	Interventie-onderzoeken (reviews -zowel systematische als niet-systematische-betreffende de effectiviteit van interventies)	https://epi.ioe.ac.uk/webdatabases/4/Intro.aspx?ID=9 Specifiek over de discipline van gezondheidsbevordering	*Wordt 4 keer per jaar aangevuld *minder gebruiksvriendelijk en up-to-date in vergelijking met Health Evidence

<p>NICE = National Institute for Health and Clinical Excellence</p>	<p>Engelse onafhankelijke organisatie, verantwoordelijk voor het verschaffen van ‘national guidance’ ivm gezondheidspromotie en de preventie en behandeling van ziektes. Richt zich naar 3 gezondheidsdomeinen: Clinical Health, Public Health and Social Care. waarvan Public health voor ons belangrijkste is. Deze guidance komt na uitgebreid onderzoek tot stand: u vindt hier eveneens al die achtergronddocumenten (meestal systematische reviews)</p>	<p>Guidance, reviews, pathways, tools om te implementeren, voorbeelden, expert papers...</p>	<p>https://www.nice.org.uk/</p> <p>Handige pagina's op de website: PATHWAYS: flowcharts die u wegwijs maken in een bepaald onderwerp en links tussen topics duidelijk maken: een toegankelijk overzicht van wat NICE te bieden heeft</p> <p>GUIDANCE: evidence-based aanbevelingen rond verschillende thema's, settings en doelgroepen</p>	<p>U vindt hier ook NICE Evidence, een databank van relevante wetenschappelijke literatuur (tijdschriftartikels, rapporten...) https://www.evidence.nhs.uk/</p> <p>OPGELET: dit is een Engelse organisatie (uitgebreid met Wales, Schotland and Noord-Ierland), hun guidance en recommendations zijn op deze specifieke situaties geënt.</p>
<p>The Community Guide</p>	<p>Is a resource to help you select interventions to improve health and prevent disease in your state, community, community organization, business, healthcare organization, or school. Community Guide reviews are designed to answer three questions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What has worked for others and how well? 2. What might this intervention approach cost, and what am I likely to achieve through my investment? 3. What are the evidence gaps? <p>The CPSTF issues findings based on systematic reviews of effectiveness and economic evidence</p>	<p>Systematische reviews, tools, voorbeelden...</p>	<p>https://www.thecommunityguide.org/</p> <p>The Guide to Community Preventive Services (The Community Guide) is a collection of evidence-based <u>findings</u> of the <u>Community Preventive Services Task Force (CPSTF)</u>.</p> <p>Amerikaans</p>	<p>Zoeken kan op trefwoorden die kan je combineren met zoekfilters (topics/doelgroep/setting/strategie/aanbevelen)</p>

DATABANKEN MET GOEDE PRAKIJKEN

via deze databanken kom je meer te weten over de effectiviteit van interventies in binnen- en buitenland.

BRON	Uitleg bron	Soort info	Info en links	Tips
<p>Preventie-methodieken</p>	<p>Deze website biedt professionelen bij lokale besturen, in de gezondheids- en welzijnssector, socio-culturele verenigingen, het onderwijs, ... een overzichtelijk aanbod van methodieken, materialen en diensten ter ondersteuning van het <i>Vlaamse</i> preventieve gezondheidsbeleid. Dat kan gaan om zowel 'tastbare' producten zoals affiches, folders, presentaties, ... als 'niet-tastbare' middelen zoals een vorming.</p>	<p>Methodieken, materialen, diensten</p>	<p>http://www.preventiemethodieken.be/</p> <p>De aangeboden methodieken, materialen en diensten werden niet geëvalueerd.</p>	<p>De website heeft een geavanceerde zoekfunctie. Geïnteresseerden kunnen er gericht op zoek gaan naar methodieken en/of materialen en diensten, zowel binnen een bepaald levensdomein (gezin, onderwijs, vrije tijd, lokale besturen, ...) als rechtstreeks gericht naar de burger. Zoeken kan ook op thema (alcohol, bevolkingsonderzoeken, beweging, drugs, geestelijke gezondheidszorg, gezond eten, milieugezondheidszorg, seksuele gezondheid, vaccinaties, val- en fractuurpreventie, ...) of op soorten van strategieën.</p>
<p>Loket Gezond Leven</p>	<p>Loketgezondleven.nl biedt professionals kennis, tips en praktische handvatten bij hun werk aan de gezonde leefstijl van burgers. Loketgezondleven.nl is een website van het <i>Nederlandse</i> RIVM Centrum Gezond Leven (CGL) en partners. Samen versterken ze samenhangende en effectieve lokale gezondheidsbevordering. De vraag van professionals staat centraal, het gezamenlijke doel is gezondheidswinst bij burgers.</p>	<p>Richtlijnen, interventiedatabank, overzichtsstudies, goede praktijken</p>	<p>https://www.loketgezondleven.nl</p> <p>Op deze website vindt u handleidingen voor gezondheidsbevordering in <u>gemeente en wijk</u>, op <u>school</u> of <u>werk</u></p> <p>De Interventiedatabase Gezond en Actief Leven geeft via evaluatie inzicht in het aanbod en de kwaliteit van (Nederlandse) leefstijlinterventies.</p> <p>U vindt hier ook overzichtsstudies op thema of doelgroep en een <u>opsomming van internationale (interventie) databases met overzichten en 'good practices'</u> buiten Nederland</p>	

Canadian Best Practices Portal	<p>This Portal is a compilation of multiple sources of trusted and credible information. The Portal links to resources and solutions to plan programs for promoting health and preventing diseases for populations and communities.</p>		http://cbpp-pcpe.phac-aspc.gc.ca/	<p>The Best Practices Section of the Portal is a searchable list of chronic disease prevention and health promotion interventions which provides program planners and public health practitioners with easy and immediate access to successful public health programs, interventions and policies that have been evaluated and have the potential to be adapted and used.</p> <p>http://cbpp-pcpe.phac-aspc.gc.ca/interventions/</p>
Best Practice Portal (European Commission)	<p>This portal is a "one-stop shop" for consulting good and best practices collected in actions co-funded under the Health Programmes and for submitting practices for assessment. All practices in the areas of health promotion, disease prevention and the management of non-communicable diseases are welcome. Those practices that are selected as "best" against the criteria adopted by the Steering Group on Prevention and Promotion will also be published on this portal.</p>	<p>Goede en Beste Praktijken op het gebied van geestelijke gezondheid, voeding, beweging, ziektepreventie en integrale zorg</p>	https://webgate.ec.europa.eu/dyna/bp-portal/index.cfm	<p>U kan zelf ook uw Goede Praktijk(en) doorgeven</p>
Community Toolbox	<p>De websitepagina van community toolbox bevat een overzicht van bruikbare databanken voor best practices gezondheidsbevordering (en breder).</p>	<p>Linken naar bruikbare databanken voor goede praktijken uit binnen- en buitenland</p>	https://ctb.ku.edu/en/databases-best-practices	<p>Bekijk grondig welke databank nuttig is voor jouw werk.</p>

Best Practice Portal EMCDDA Europe	Deze website bevat een overzicht van goede praktijken over de thema's alcohol en andere drugs. Het bevat een handig keuzemenu om te selecteren op evidence rating, gewenste outcome, soort interventie, soort middel etc.	(Samenvattingen van) effectiviteitsstudies rond alcohol en andere drugs	http://www.emcdda.europa.eu/best-practice_en	
Database of Interventions	The Database of Interventions is a tool that helps you identify interventions that work in four action areas—socioeconomic factors, physical environment, health behaviors, and clinical care. This database provides leaders and stakeholders with options to consider when making decisions about how to invest in their community and address its health needs.	Interventies (zowel reviews als ind.studies = Scientific evaluation of the efficacy of an intervention in a single study)	https://www.cdc.gov/CHInav/database/ Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (Amerikaans)	Zoeken kan op trefwoord, met mogelijkheid om filters te gebruiken

WEBSITES VAN EXPERTISECENTRA IN VLAANDEREN

Deze bronnen zijn vooral interessant voor oriëntering, overzichten, goede praktijken, aanbevelingen, voorbeelden en om beeld te krijgen van hoe beleid gevoerd kan worden.

Gezond Leven vzw	Het Vlaams Instituut Gezond Leven is een expertisecentrum voor gezondheidspromotie en ziektepreventie. Het levert strategieën, advies & begeleiding, opleidingen en methodieken (in de vorm van kant-en-klare pakketten) aan gezondheidsprofessionals, zowel praktijkwerkers als beleidsmakers.	www.gezondleven.be
VAD vzw	Vlaams expertisecentrum voor alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gokken en gamen. VAD is ook de koepel van de Vlaamse organisaties die werken rond alcohol en andere drugs.	www.vad.be
Sensoa	Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid, werkt aan het voorkomen van risico's op ongeplande zwangerschap, seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksueel overdraagbare aandoeningen en hiv. Maar seksuele gezondheid betekent ook: er voor ijveren dat seks altijd vrij is van dwang, discriminatie en geweld én aandacht hebben voor de plezierige en aangename kanten van seksualiteit.	www.sensoa.be
Centrum voor Kankeropsporing vzw	Biedt expertise in de Vlaamse bevolkingsonderzoeken naar kanker.	www.cvko.vlaanderen/
Diabetes Liga	Preventie van en bij diabetes. De Liga adviseert, informeert en ontwikkelt methodieken en materialen voor de preventie van diabetes.	www.diabetes.be
Eetexpert vzw	Onafhankelijk kenniscentrum ter ondersteuning en professionalisering van de preventie, vroegdetectie en vroeginterventie van eet- en gewichtsproblemen bij alle leeftijdsgroepen.	www.eetexpert.be
Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen	Samenwerkingsverband tussen verschillende partners in Vlaanderen die werken rond het thema val- en fractuurpreventie, zowel bij thuiswonende ouderen als ouderen die in een residentiële setting verblijven.	www.valpreventie.be

Vlaams Expertisecentrum voor Suïcidepreventie	Staat in voor de coördinatie, afstemming, continuïteit, wetenschappelijke onderbouw én evaluatie van het beleid inzake suïcidepreventie in Vlaanderen.	www.vlesp.be
Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg vzw	Partnerorganisatie voor preventieve jeugdgezondheidszorg naar schoolgaande kinderen en jongeren.	www.vwvj.be
Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw	Partnerorganisatie binnen het woonzorgdecreet: informatie en advies / opleiding en training: referentiepersoon dementie, vorming op maat / sensibilisering / signaalfunctie naar overheid / vertalen van onderzoeksresultaten naar de praktijk / vertalen van kennisvragen uit de praktijk naar wetenschap / netwerking / ondersteuning van professionele hulpverleners in zorg en begeleiding / psycho-educatie voor naasten van personen met dementie..	http://www.dementie.be/